

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Bačínové a soudců Mgr. Martiny Nyplové a JUDr. Jana Fifky ve věci

žalobce: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Kádou
sídlem Eliščino nábřeží 304/17, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátkou Mgr. Hanou Kuchyňkovou Palizovou
sídlem Československé armády 383/5, 500 03 Hradec Králové

o vypořádání společného jmění manželů

o odvolání obou účastníků proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 20. října 2021 č. j. 9 C 234/2014-740, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 8. prosince 2021 č. j. 9 C 234/2014-756

takto:

I. Rozsudek okresního soudu **se** ve výrocích I. - V. **mění** takto:

1. Do výlučného vlastnictví žalobce se přikazuje:

- st. parc. č. [redacted] jejíž součástí je stavba č. p. [redacted] parc. č. [redacted], vše v katastrálním území [redacted], obec [redacted], zapsané na listu vlastnictví č. [redacted] u Katastrálního

úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště [REDAKCE], v ceně 1 770 000 Kč.

2. Do výlučného vlastnictví žalované se přikazuje:
 - a) obchodní podíl ve výši 100 % ve společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o., IČ 27498590 v ceně 1 099 000 Kč,
 - b) pohledávka za společností Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. ve výši 2 600 000 Kč.
 3. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci vypořádací podíl 769 750 Kč v měsíčních splátkách po 32 000 Kč splatných počínaje měsícem následujícím po právní moci rozsudku, až do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek.
 4. Žaloba **se** v části, jíž se žalobce domáhá po žalované zaplacení částky 1 380 000 Kč z důvodu vypořádání pohledávky vůči společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o., **zamítá**.
- II. Odvolací řízení o odvolání žalované **se zastavuje**.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním ani před krajským soudem.
- IV. Každý z účastníků je povinen nahradit České republice na účet Okresního soudu v Hradci Králové na nákladech řízení částku 35 150 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud vypořádal společné jmění manželů – účastníků tak, že do výlučného vlastnictví žalobce přikázal stavební parcelu č. [REDAKCE], jejíž součástí je stavba č. p. [REDAKCE], parcelu č. [REDAKCE], vše v katastrálním území [REDAKCE], obec [REDAKCE] zapsané na listu vlastnictví [REDAKCE] u Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště [REDAKCE] (v ceně 630 000 Kč). Žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na vypořádací podíl jednu polovinu z částky 630 000 Kč, tj. 315 000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I). Do výlučného vlastnictví žalované přikázal obchodní podíl ve výši 100 % ve společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o., IČ 27498590 (v ceně 366 000 Kč) s tím, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na vypořádací podíl jednu polovinu z částky 366 000 Kč, tj. 183 000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok II). Žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci (z důvodu vypořádání příjmu za pronájem parcely č. [REDAKCE] za rok 2013) částku 70 000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III). Dále byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobci (z důvodu vypořádání pohledávky vůči společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o.) částku 245 000 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV). V části, v níž se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 5 555 000 Kč (z důvodu vypořádání pohledávky vůči Pracovišti ošetrovatelské péče s.r.o.), byla žaloba zamítnuta (výrok V). Žádnému z účastníků nepřiznal okresní soud právo na náhradu nákladů řízení (výrok VI) a každému z účastníků uložil povinnost nahradit České republice na účet Okresního soudu v Hradci Králové náklady řízení 16 352 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok VII). Doplnujícím rozsudkem přikázal pohledávku za společností Pracoviště ošetrovatelské služby (správně Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. – poznámka odvolacího soudu) ve výši 5 800 000 Kč žalované.

2. Okresní soud v odůvodnění rozsudku vyložil, že manželství účastníků zaniklo rozvodem ke dni 24. 1. 2014. Žalobce podal dne 4. 8. 2014 žalobu o vypořádání společného jmění manželů (dále jen „SJM“) a předmětem řízení učinil výše uvedené movité a nemovité věci a rovněž parcelu č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE]. Zároveň připomněl, že již ve věci rozhodoval rozsudkem ze dne 7. 3. 2018 č. j. 9 C 234/2014-414 ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 25. 3. 2019 č. j. 9 C 234/2014-635. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 9. 2020 č. j. 19 Co 293/2019-693 byl k odvolání účastníků rozsudek okresního soudu částečně změněn tak, že návrh na vypořádání parcely č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE] byl zamítnut, neboť tato není součástí SJM. Ve zbývajících výrocích byl rozsudek okresního soudu ve znění doplňujícího rozsudku zrušen a věc byla v uvedeném rozsahu vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení.
3. **Předmětem řízení nadále zůstaly:** 1) stavební parcela č. [REDAKCE], jejíž součástí je stavba č. p. [REDAKCE] a parcela č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE], 2) obchodní podíl ve výši 100 % ve společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. (dále jen „POP“), 3) příjmy z nájmu parcely č. [REDAKCE] za rok 2013 a 4) pohledávka za společností POP ve výši 5 800 000 Kč.
4. Okresní soud v dalším řízení doplnil dokazování dle instrukcí odvolacího soudu. Řešil především otázku, zda **pohledávka za společností POP** pocházející z půjčky této společnosti byla poskytnuta z výlučných prostředků žalované, jak tvrdila. Vzal za prokázané, že [REDAKCE] a.s. se (jako úvěrující) na základě úvěrové smlouvy ze dne 1. 9. 2006 zavázala poskytnout žalované kontokorentní úvěr; dodatkem č. 1 z 8. 9. 2006 byl úvěrový limit navýšen na částku 1 800 000 Kč. Ze smlouvy o půjčce z 30. 6. 2009 okresní soud zjistil, že [REDAKCE] jako věřitelka půjčila žalované na základě smlouvy o půjčce ze dne 30. 6. 2009 částku v úhrnné výši 1 400 000 Kč. Z těchto důkazů dovodil, že část pohledávky ve výši 3 200 000 Kč vůči POP není součástí SJM. Ohledně zbytku pohledávky za POP uzavřel, že žalovaná neprokázala, že byla zapůjčena z jejích výlučných (oddělených) prostředků, které tvořily předmět SJM, proto učinil dílčí právní závěr, že z pohledávky 5 800 000 Kč vůči POP tvoří část pohledávky ve výši 2 600 000 Kč součást zaniklého SJM.
5. Na základě znaleckého posudku z 12. 6. 2015 okresní soud dále uzavřel, že **tržní hodnota 100% obchodního podílu žalované ve společnosti POP** je ke dni 24. 1. 2014 (ke dni rozvodu manželství) a v cenové úrovni k datu zpracování znaleckého posudku 366 000 Kč.
6. Podle okresního soudu do SJM účastníků dále nesporně patří **stavební parcela č. [REDAKCE] jejíž součástí je budova č. p. [REDAKCE], jakož i parcela č. [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE], obec [REDAKCE]**, jejíž cena dle shora uvedeného znaleckého posudku je v cenové úrovni k datu zpracování posudku a ke stavu nemovitosti k datu rozvodu manželství účastníků odhadována na částku 630 000 Kč.
7. Mezi účastníky bylo nesporné, že společnost POP v roce 2013 zaplatila **za nájem parcely** ve spoluvlastnictví žalované a její dcery 280 000 Kč. Podíl žalované tak činí 140 000 Kč a žalobci vznikl nárok na vypořádací podíl ve výši 70 000 Kč.
8. Ohledně vypořádání věcí – s výjimkou plateb vztahujících se k obchodnímu podílu ve společnosti POP a k části pohledávky za společností POP - měli účastníci shodné návrhy a požadovali rozhodnutí, jaké nakonec okresní soud ohledně těchto položek učinil. Co do dvou zmíněných sporných položek shledal okresní soud důvod pro disparitní vypořádání, a to v okolnostech souvisejících se vznikem a rozvojem společnosti POP, na nichž se podílela výlučně žalovaná. Vyložil, že žalobce se o vybudování a rozvoj této společnosti nijak nezasloužil, společnost byla budována z finančních prostředků, které žalovaná získala

z úvěrů a půjček. Dluhy z těchto úvěrů a půjček se nestaly součástí SJM, protože žalobce s převzetím úvěrů a půjček na vznik a rozvoj společnosti nesouhlasil. Nebyl tedy ochoten nést majetkovou odpovědnost za dluhy, případně za podnikatelské neúspěchy žalované, a z podnikání žalované si nárokuje pouze výhody (zisky) plynoucí výlučně z píce žalované. S ohledem na tyto okolnosti okresní soud uzavřel, že dle § 742 odst. 2 písm. f) o. z. je dán zákonný důvod pro disparitní vypořádání majetku, a to ve vztahu k obchodnímu podílu ve společnosti POP a pohledávce za společností POP. Za použití volné úvahy stanovil disparitu v neprospěch žalobce tak, že žalované uložil zaplatit žalobci (disparitní) vypořádací podíl v úhrnné výši 428 000 Kč, konkrétně 183 000 Kč ve vztahu k obchodnímu podílu a 245 000 Kč ve vztahu k pohledávce vůči POP. Aktuální ceny obchodního podílu ani nemovitostí v k. ú. [REDAKCE] soud nezjišťoval, což zdůvodnil hospodárností řízení. Ve výsledku tak měla být žalobci vyplacena částka 183 000 Kč z titulu vypořádání obchodního podílu + 70 000 Kč z titulu nájemného + 245 000 Kč vypořádací podíl k části pohledávky za POP a naopak 315 000 Kč měl žalobce zaplatit žalované na vypořádání nemovitostí v k. ú. [REDAKCE]. O nákladech řízení účastníků bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 o. s. ř., o nákladech státu podle § 148 odst. 1 o. s. ř.

9. Proti tomuto rozsudku se v zákonné lhůtě odvolali oba účastníci, přičemž žalovaná podala toliko blanketní odvolání, které vzala vzápětí zcela zpět.
10. Žalobce zároveň s odvoláním navrhl doplnění rozsudku o výrok, jímž bude rozhodnuto o uplatněném nároku na vypořádání pohledávky ve výši 5 800 000 Kč vůči POP, který žalobce učinil předmětem řízení a o němž tvrdí, že patří do SJM. Naopak výrok V, jímž byla zamítnuta žaloba v části, v níž se žalobce domáhá po žalované zaplacení 5 555 000 Kč, považuje za chybný, neboť nárok na vyplacení této částky nevznikl. Domáhá se pouze toho, aby pohledávka ve výši 5 800 000 Kč byla přikázána žalované a ona mu byla povinna vyplatit vypořádací podíl ve výši jedné poloviny této částky.
11. Doplnujícím rozsudkem (č. l. 756) poté okresní soud pohledávku za společností Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. ve výši 5 800 000 Kč přikázal žalované s tím, že důvody disparitního vypořádání společného jmění vyplývají z odůvodnění doplňujícího rozsudku.
12. V odvolání žalobce namítl odvolací důvody dle § 205 odst. 2 písm. e) a g) o. s. ř., tedy tvrdil, že okresní soud dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Nesouhlasil s částečným disparitním vypořádáním SJM a dále s hodnotami některých položek vypořádání, respektive s celkovou výší vypořádacího podílu, který je žalovaná povinna mu vyplatit. Ohledně hodnoty obchodního podílu v POP a obvyklé ceny nemovitostí v k. ú. [REDAKCE] v obci [REDAKCE] navrhl žalobce aktualizaci znaleckého posudku ve smyslu recentní judikatury, k čemuž připomněl rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1205/2019, dle kterého je při vypořádávání SJM nutné vycházet z obvyklé ceny věci v době rozhodování soudu o vypořádání SJM stanovené s ohledem na stav této věci v okamžiku vypořádání SJM. Připomněl dále, že obchodní podíl ve společnosti POP byl nabyt za finanční prostředky náležející do SJM. Z toho důvodu není ani na místě uvažovat o disparitním vypořádání pohledávky vůči POP, neboť nebylo prokázáno, že by na straně žalované došlo k vynaložení takového zvýšeného úsilí, které by mohlo vést k disparitnímu vypořádání; žádné mimořádné zásluhy žalované nebyly prokázány. I pokud by snad bylo možné dovodit opak, bylo by třeba zároveň přihlídnout k tomu, že žalobce v rámci svých možností pečoval o rodinu a společný majetek. Naopak to, že se žalobce na podnikání žalované nijak nepodílel, samo o sobě neznamená, že by měl být aplikován princip zásluhovosti, jak dovozuje soud prvního stupně. Žalovaná jednoduše za trvání manželství

vydělala finanční prostředky, které bez souhlasu žalobce zapůjčila společnosti POP; tato společnost za uvedené finanční prostředky nabyla majetek, a je proto povinna je žalované vrátit. To však má vliv na zjištěnou obvyklou cenu obchodního podílu ve společnosti, která je snižována zejména dluhem této společnosti vůči žalované. Popsaným způsobem žalovaná „vyvedla“ finanční prostředky ze SJM ve prospěch společnosti POP, aniž by však byly v rámci vypořádání SJM zohledněny, protože obvyklá cena obchodního podílu je výrazně snížena závazkem společnosti vůči žalované a zároveň je tato pohledávka žalované vůči společnosti vypořádána z převážné části disparitně tak, že žalobce na ni nemá nárok. To ovšem žalobce nepovažuje za spravedlivé. Pokud by POP půjčku žalované vrátila, rázem dojde k navýšení obvyklé ceny obchodního podílu a žalovaná získá finanční prostředky nabyté za trvání manželství a náležející do SJM. Úvahy týkající se stanovení výše disparity pak žalobce považuje za nepřezkoumatelné pro absenci důvodů. Nevyřešeným problémem z pohledu žalobce pak zůstalo, v jaké výši spadá předmětná pohledávka vůči POP do SJM. Z dokazování vyplynulo, že ke dni rozvodu manželství byla pohledávka ve výši 5 800 000 Kč. Žalobce nejprve tvrdil, že by celá pohledávka měla náležet do SJM nehledě na to, jakým způsobem byly zapůjčené finanční prostředky získány, později však uznal, že žalovaná prokázala, že z kontokorentu poskytnutého na základě smlouvy s ČSOB získala částku 1 800 000 Kč, která byla následně zapůjčena POP. Žalovaná však podle něho naopak neprokázala, že by finanční prostředky získané od [REDAKCE] zapůjčila dále POP a že by tyto finanční prostředky nebyly dosud [REDAKCE] navraceny, respektive že dluh vůči paní [REDAKCE] trval i ke dni zániku manželství účastníků, a tedy že částku 1 400 000 Kč by bylo možné odečíst od celkové pohledávky 5 800 000 Kč. Ze smlouvy o půjčce ze dne 30. 6. 2009 uzavřené mezi žalovanou a [REDAKCE] vyplývá, že půjčka měla být poskytnuta v hotovosti v několika platbách, nebylo však dosud prokázáno, že došlo k reálnému předání a převzetí peněz, což je předpokladem vzniku půjčky. Podle přesvědčení žalobce je proto třeba za náležející do SJM považovat pohledávku ve výši 4 000 000 Kč (2 600 000 Kč v souladu se závěry okresního soudu a dále 1 400 000 Kč z půjčky od [REDAKCE]). Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek po doplnění dokazování v podobě aktualizace znaleckého posudku změnil tak, že pohledávku vůči POP ve výši 4 000 000 Kč přikáže žalované a té zároveň uloží povinnost uhradit žalobci vypořádací podíl ve výši jedné poloviny její nominální hodnoty, tj. 2 000 000 Kč. V případě ostatních položek tvořících SJM se žalobce ztotožnil s rozhodnutím okresního soudu, a to pouze s tím rozdílem, že dle zjištěných aktuálních obvyklých cen by měla být upravena výše vypořádacího podílu, který bude jeden z účastníků povinen hradit druhému. Dále žalobce navrhl, aby mu byla přiznána náhrada nákladů řízení včetně řízení odvolacího.

13. K odvolání žalobce se žalovaná vyjádřila tak, že rozhodnutí soudu prvního stupně považuje za správné. Je přesvědčena o tom, že byla zcela správně uplatněna disparita vypořádacího podílu z důvodu zásluhovosti žalované. Za zásadní považuje skutečnost, že žalobce v době, kdy začala podnikat v oboru domácí zdravotní péče a následně založila společnost POP, byl proti tomuto podnikání, nesouhlasil s ním a naopak se je snažil žalované komplikovat. V době založení POP (v r. 2006) již bylo manželství účastníků v rozvratu, každý z nich si hospodařil po svém, o vznik i rozvoj společnosti se zasloužila výlučně žalovaná. Naopak neexistuje žádný protipól podílu žalobce na tvorbě hodnot SJM - žalobce do SJM nic nepřinášel, nestaral se ani o společnou dceru (byla již dávno zletilá, soběstačná), ani o společnou domácnost. Pokud bylo zapotřebí cokoliv ve vztahu k dceři či domácnosti zajistit, činila tak žalovaná, případně její rodiče. Žalovaná setrvala na svém tvrzení, že nese výhradní zásluhy na nabytí veškerého majetku náležejícího do SJM, ne jenom na majetku spojeném s POP.

14. Po zjištění, že odvolání podala osoba oprávněná a včas (§ 201 a 204 o. s. ř.), odvolací soud k odvolání žalobce přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a to z odvolatelem uplatněných odvolacích důvodů, stejně jako i z důvodů, které v odvolání výslovně uvedeny nebyly (§ 205 odst. 2 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.). Zároveň doplnil dokazování dodatkem znaleckého posudku č. 4779-12-2015 znaleckého ústavu Česká znalecká a.s. ze dne 25. května 2022 (č. l. 776 – 871 spisu), včetně výsledku zástupce znaleckého ústavu, dále svědeckou výpověď [REDAKCE], daňovými doklady vystavenými [REDAKCE] společností POP, přehledem plateb (vrácení půjčky) na č. l. 925 – 926 a zopakoval důkaz obsahem smluv o půjčce mezi žalovanou a [REDAKCE] z 30. 6. 2009 (č. l. 247 – 248) a mezi žalovanou a POP z 31. 10. 2009 (č. l. 250 – 251).
15. Z dodatku č. 1 ke znaleckému posudku č. 4779-12-2015, který vyhotovila společnost Česká znalecká a.s. dne 25. května 2022, plyne, že tržní hodnota nemovitostí – **st. parc. [REDAKCE] jejíž součástí je dům č. p. [REDAKCE] a parcely [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE], obec [REDAKCE]**, jejíž cenu měl znalecký ústav aktualizovat dle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1205/2019 (tedy určit tržní cenu nemovitostí ke dni vypracování dodatku znaleckého posudku a ve stavu k témuž dni, když naposledy byla cena určena k počátku roku 2015, a bylo ji proto třeba aktualizovat; navíc to žalobce navrhl), plyne, že tržní cena zmíněných nemovitostí činí **1 770 000 Kč**.
16. **Tržní hodnota obchodního podílu o velikosti 100 % ve společnosti POP** měla být dodatkem určena ke dni vyhotovení dodatku znaleckého posudku, avšak podle stavu ke dni rozvodu manželství účastníků (24. 1. 2014); vodítkem pro takto určenou cenu bylo rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1295/2021. Tržní hodnota je představována aktivy a pasivy, **aktiva** společnosti jsou představována zejména stavbou č. p. 231 o tržní hodnotě 6 460 000 Kč, dále dopravními prostředky o celkové tržní hodnotě 2 375 100 Kč a hmotným majetkem o tržní hodnotě 140 147 Kč, pohledávkami ve výši 1 755 000 Kč, náklady příštích období 91 000 Kč a finančním majetkem společnosti ve výši 165 000 Kč; **pasiva** pak činí dlouhodobé závazky z úvěrových smluv ve výši celkem 865 000 Kč, krátkodobé závazky v účetní hodnotě celkem 7 481 000 Kč (závazky z obchodních vztahů 938 000 Kč, **závazky ke společníkům a sdružení 5 800 000 Kč**, závazky k zaměstnancům 420 000 Kč, závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění 210 000 Kč, daňové závazky a dotace 75 000 Kč a dohadné účty pasivní 38 000 Kč) a taktéž bankovní úvěry a výpomoci o celkové hodnotě 1 541 000 Kč. Z výše uvedeného (jakož i z přehledné tabulky na č.l. 857, která je součástí dodatku ke znaleckému posudku) plyne, že v rozhodné době společnost registrovala **majetek v hodnotě 10 986 000 Kč, závazky v celkové hodnotě 9 887 000 Kč a čistý obchodní majetek (tržní hodnota) činí 1 099 000 Kč**.
17. Zástupce znaleckého ústavu [REDAKCE] při svém výsledku vysvětlil, že markantní rozdíl mezi novým oceněním nemovitostí ve [REDAKCE] a nemovitosti č. p. [REDAKCE], která je majetkem POP, je způsoben tím, že se jedná o odlišný druh nemovitého majetku – rezidenční oproti komerčnímu. U rezidenčních nemovitostí došlo k extrémnímu nárůstu cen a navíc hodnotu tvoří i pozemky, jejichž cena vzrostla taktéž v řádech desítek procent. V obchodním podílu byla pouze stavba, která je navíc na pozemku jiného vlastníka, což tržní cenu snižuje; pozemek je v nájmu a u komerčních staveb není vývoj cen na trhu tak razantní. Porovnávací metodou vyšlo najevo, že obchodování těchto nemovitostí není běžné. Za účelem ocenění je třeba rozlišovat podlahovou plochu, zastavěnou plochu a poměry zastavěné plochy k celkové rozloze pozemku, což je v inzerátech často zaměňováno. Dále je třeba zohlednit rozdíly mezi jednotlivými nemovitostmi, do kterých se promítají faktory popsané v posudku, tzn. že objekt o stejné zastavěné ploše bude mít ve vazbě na vliv dílčích atributů vždy jinou cenu. Bylo třeba přihlídnout k výměře celého pozemku a ne jen jeho zastavěné plochy,

neboť i když vlastní stavba je na pozemku č. [REDAKCE] přístup k ní je možný jen přes pozemek [REDAKCE] na němž je i k budově náležející parkoviště. Jedná se o jeden funkční celek, proto nejprve bylo třeba stanovit jeho hodnotu a teprve poté odečíst hodnotu pozemku. Všechny znalcem předestřené postupy jsou součástí znaleckou veřejností akceptovaných postupů při porovnání nemovitostí. Vzhledem k tomu, že neexistuje dostatek jednoznačně srovnatelných vzorků, je třeba provádět určitou simulaci, aby vůbec bylo možné nemovitosti porovnat. Rozlohu celého pozemku znalecký ústav zohlednil i z toho důvodu, že již při ocenění v roce 2015 a i nyní si ověřil, že se stavbou je užíván celý pozemek, konkrétně je tam parkoviště a zeleň, jednalo se jednoznačně o funkční celek, přičemž znalec nezkoumá, zda je fakticky užíváno všechno.

18. K námitkám žalobce, který nesouhlasil se způsobem ocenění stavby č. p. [REDAKCE] v majetku POP, znalecký ústav písemným podáním upřesnil, že údaje o zastavěné ploše srovnávaných nemovitostí jsou převzaty z měření z katastrální mapy. Nejedná se o podlahovou plochu, ale o zastavěnou plochu. Výměra celého pozemku obsahuje i zeleň, zastavěný prostor činí 162 m². Pokud žalobce namítal nesprávný odpočet hodnoty pozemku, k tomu znalec doplnil, že stavba č. p. [REDAKCE] stojí uprostřed pozemku, na který nevede přístup z veřejné komunikace. Přístup je přes parcelu č. [REDAKCE], proto se jedná o funkční celek. Pozemek pod stavbou je cizího vlastníka, je ve funkčním celku a je celý oplocen. Oplocení financovala POP. „Zbytkový“ pozemek nelze užívat nebo prodat samostatně. Skrze pozemek ve funkčním celku vedou přípojky do objektu (elektro/voda/kanalizace/plyn). Elektro pilíř je na hranici pozemku a je viditelný ze silnice. Na části pozemku je zpevněné parkovací stání, které využívají aktéři společnosti POP, v zadní části je posezení s grilem pro personál. Ze všech těchto důvodů je nutno vycházet z celé výměry funkčního celku, nikoli pouze z užívané nebo zastavěné části.
19. Odvolací soud dále zopakoval důkaz písemnou smlouvou o půjčce na částku **1 400 000 Kč**, kterou dne 30. 6. 2009 uzavřela se žalovanou [REDAKCE], a dokazování doplnil výsledkem této svědkyně. Z něho vyplynulo, že její dcera pracovala od roku 2007 jako zdravotní sestra u žalované a když se žalovaná rozhodla přestavět budovu POP, svědkyně s rodinou jí chtěli pomoci. Manžel svědkyně je stavbyvedoucí, hodně žalované radil. Peníze měli doma v trezoru nebo na účtu, protože manžel pracoval od roku 1994 v Německu a svědkyně jako OSVČ vedla lidem účetnictví a byla zaměstnaná, takže se jim podařilo hodně peněz našetřit. S přístavbou se začínalo v roce 2009 a byla hotová asi v roce 2012. Všechny peníze svědkyně půjčila žalované v roce 2009 a ta jí je začala vracet v roce 2012. Vrací jí postupně podle možností, dluží jí ještě asi 200 000 Kč. Platby půjčky probíhaly tak, že svědkyně vzala hotové peníze a spolu s paní [REDAKCE] jimi zaplatily hotově nějakou subdodávku. Svědkyně takto chtěla kontrolovat, že peníze skutečně budou použity na stavbu. Vždy přesně věděla, na co peníze budou použity. Teprve v roce 2019 se žalovaná a svědkyně sblížily, žalovaná nabídla svědkyni práci mzdové účetní a od té doby u ní svědkyně pracuje. Na předání peněz si nevystavovaly potvrzení, pouze svědkyně si psala, kdy, kolik peněz a na co žalované předala, někdy si nechala i kopii faktury. Má přehled postupných splátek půjčky. Někdy v roce 2017 paní [REDAKCE] nedodržela lhůtu splatnosti, žádný dodatek nesepsaly. Svědkyně si nevybavovala přesně, jak byla půjčka vrácena, když uvedla, že v [REDAKCE] 2022 měla mozkovou příhodu a je to pro ni složité.
20. Odvolací soud rovněž doplnil dokazování přehledem částek vrácených žalovanou svědkyni [REDAKCE], z něhož se podává, že pouze první splátka dne 20. 11. 2012 ve výši **20 000 Kč** byla vrácena za trvání manželství, ostatní splátky byly po rozvodu manželství.

21. Z předložených daňových dokladů, které vystavoval [REDAKCE], [REDAKCE], v roce 2009, bylo zjištěno, že fakturoval společnosti POP několikrát za stavební práce, přičemž se jednalo o částky od 37 000 Kč do 260 000 Kč.
22. Ze smlouvy o půjčce z 31. 10. 2009, kterou uzavřela žalovaná s **POP**, bylo ověřeno, že **žalovaná** společnosti podle ní **zapůjčila 2 862 000 Kč**. Podle smlouvy dlužná částka měla být vrácena ve lhůtě do 31. 12. 2015, ale dodatkem ze dne 15. 10. 2013 byla lhůta splatnosti prodloužena do 31. 12. 2035. Žalovaná přitom před soudy obou stupňů tvrdila, že **v uvedené částce jsou zahrnuty prostředky ve výši 1 400 000 Kč, které si půjčila od [REDAKCE]** na základě smlouvy o půjčce z 30. 6. 2009.
23. Po takto doplněném dokazování dospěl odvolací soud k následujícím závěrům:
24. SJM účastníků bylo třeba vypořádat podle §§ 736-742 z. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku účinného od 1. 1. 2014 (dále „o. z.“), jak okresní soud správně učinil. Ačkoli mezi účastníky byly sporné toliko tři položky (tržní hodnota obchodního podílu v POP, výše pohledávky za POP spadající do SJM a taktéž tržní cena nemovitostí v k. ú. [REDAKCE]), s ohledem na ustanovení § 206 odst. 2 větu druhou o. s. ř. byl odvoláním napaden rozsudek jako celek, neboť z právního předpisu (o. z.) vyplývá určitý způsob vypořádání poměrů mezi účastníky (viz např. R 42/1972). Pro vypořádání SJM je totiž způsob vypořádání poměrů účastníků ve smyslu § 153 odst. 2 a § 206 odst. 2 o. s. ř. dán tím, že § 742 o. z. stanoví zásady pro vypořádání, které soudu umožňují i modifikaci zákonné zásady, že podíly obou manželů jsou stejné (viz např. R 1/1975).
25. V souzené věci bylo již dříve prokázáno, že **obchodní podíl žalované v POP tvoří součást společného jmění manželů**, když se žalované nepodařilo prokázat, že jej nabyla z výlučných prostředků ve výši 200 000 Kč, které měla získat darem od svědkyně [REDAKCE].
26. Stejně tak bylo prokázáno a soudem prvního stupně též řádně odůvodněno, že **pohledávka za společností POP ve výši 1 800 000 Kč náleží výlučně žalované**, neboť ji získala z kontokorentu poskytnutého na základě Smlouvy o poskytnutí úvěru č. [REDAKCE], kterou uzavřela s [REDAKCE] a.s. jako fyzická osoba. Tato částka byla následně zapůjčena společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. Bylo tedy prokázáno, že zmíněná částka 1 800 000 Kč nepatří do SJM, což ostatně v doplnění odvolání i následně v průběhu odvolacího řízení uznal i žalobce; lze proto uzavřít, že se jedná o nespornou skutečnost.
27. Ohledně zbytku pohledávky za POP, o němž žalobce tvrdí, že patří do SJM, tj. pohledávky ve výši 4 000 000 Kč (5 800 000 Kč – 1 800 000 Kč), odvolací soud po doplnění dokazování výpovědi svědkyně [REDAKCE], přehledem částek, které jí byly z titulu půjčky vráceny, a opakovaným dokazováním smlouvami o půjčce ze dne 30. 6. 2009 a 31. 10. 2009 setrval na již dříve předestřeném názoru, že částku **1 400 000 Kč si žalovaná zapůjčila od svědkyně [REDAKCE]**. Jednalo se o **prostředky** v hotovosti, které **byly vloženy do společnosti POP** prostřednictvím koupě movitých věcí, jež byly opatřeny za účelem přístavby nemovitosti ve vlastnictví společnosti POP. Tyto investice žalované do POP pak byly ve vztahu mezi nimi „pokryty“ smlouvou o půjčce mezi žalovanou a POP z 31. 10. 2009, podle níž žalovaná této společnosti půjčila 2 862 000 Kč. Vzhledem k tomu, že dlužná částka měla být nejprve vrácena ve lhůtě do 31. 12. 2015 a podle dodatku z 15. 10. 2013 byla lhůta splatnosti prodloužena do 31. 12. 2035, není třeba zabývat se v tomto řízení režimem případných splátek předmětné půjčky. Z výpovědi svědkyně [REDAKCE], kterou soud považoval za věrohodnou, a přehledu jednotlivých vrácených částek, současně plyne, že do právní moci rozvodu manželství účastníků byla svědkyni vrácena pouze částka **20 000 Kč**, o níž je třeba

pro nedostatek důkazů ze strany žalované předpokládat, že byla umořena z prostředků tvořících SJM účastníků. Odvolací soud proto po zohlednění této skutečnosti uzavřel, že **do SJM nepatří pohledávka vůči POP ve výši 1 380 000 Kč**, neboť tyto prostředky společnosti POP poskytla žalovaná ze svých výlučných prostředků získaných půjčkou od [REDAKCE] ve výši 1 400 000 Kč, z níž byla této věřitelce za trvání manželství účastníků vrácena z prostředků SJM částka 20 000 Kč, o kterou je třeba pohledávku žalované vůči POP ponížit.

28. Zbývající část pohledávky za POP ve výši 2 600 000 Kč (4 000 000 Kč – 1 400 000 Kč) však **spadá do SJM účastníků**, neboť žalované se nepodařilo prokázat, z jakých prostředků za trvání manželství částku 2 600 000 Kč společnosti POP poskytla.
29. Okresní soud správně přikázal žalované, která je jedinou společnicí POP, obchodní podíl v této společnosti ve výši 100 %, když toto řešení navrhli též oba účastníci. V průběhu odvolacího řízení bylo znaleckému ústavu uloženo, aby aktualizoval znalecký posudek č. 4 779-12-2015 tak, že určí tržní hodnotu obchodního podílu o velikosti 100 % ve společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. ke dni vyhotovení dodatku znaleckého posudku, avšak podle stavu ke dni 24. 1. 2014. Pro tento postup odvolací soud vycházel z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1295/2021-799 z 28. 7. 2021, když měl za to, že by vůči žalované nebylo spravedlivé zohlednit zvýšení hodnoty obchodního podílu v době po rozvodu manželství zvýšením vypořádacího podílu žalobce, neboť na zvýšení hodnoty obchodního podílu po zániku manželství neměl žalobce žádnou zásluhu. V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší soud konstatoval, že ve specifických případech a s přihlédnutím k individuálním okolnostem může požadavku spravedlivého řešení více odpovídat potřeba zohlednění stavu vypořádávané věci v době zániku SJM. Odvolací soud zmíněné řešení, kdy byl obchodní podíl oceněn ke dni právní moci rozvodu manželství, tj. ke dni zániku SJM, považuje vzhledem k poměrům projednávané věci za přiměřené. V průběhu řízení bylo zjištěno, že v době, kdy společnost POP byla založena (v roce 2006), byl žalobce zásadně proti tomuto podnikání žalované, nesouhlasil s ním a naopak se snažil toto veřejně záslužné podnikání žalované komplikovat. V té době již bylo manželství účastníků v rozvratu a dcera účastníků již byla zletilá a samostatná. Nelze proto ani uzavřít, že by žalobce poskytl jakoukoli protihodnotu podnikání žalované, například že by se snažil o péči o domácnost či společnou dceru; výlučná zásluhovost žalované je zde nepochybná. Z toho důvodu nelze dle názoru odvolacího soudu vyjít ze zvýšené hodnoty obchodního podílu po zániku SJM, jak jinak zásadně judikatura ukládá (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1205/2019, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod Rc 103/2020, podle něhož je třeba při vypořádání SJM zásadně vycházet ze stavu „obchodního závodu“ v době rozhodování soudu, byť i zde odvolací soud připustil, že ve specifických případech bude zřejmě spravedlivému uspořádání věci lépe odpovídat potřeba zohlednění stavu vypořádávané věci ke dni zániku SJM). Ohledně správnosti výše ocenění obchodního podílu pak odvolací soud odkazuje na doplněk ke znaleckému posudku vypracovaný 22. 5. 2022, výpověď zástupce znaleckého ústavu a vyjádření znaleckého ústavu v této věci, v nichž znalecký ústav přesvědčivě vyložil, jakým způsobem byla použita porovnávací metoda a proč je třeba v rámci ocenění zohlednit i skutečnost, že společnost POP platí nájemné za celou pozemkovou parcelu, která stavbu obklopuje, nikoli pouze za zastavěnou plochu či parkoviště atd. Znalecký ústav se vypořádal i s námitkami týkajícími se srovnatelnosti porovnávaných vzorků se zmíněnou nemovitostí, která je součástí obchodního podílu v POP, a logicky vysvětlil, z jakého důvodu je nárůst hodnoty nemovitostí rezidenčního typu mnohem výraznější než komerčních nemovitostí. Pro stručnost odvolací soud na zmíněné důkazy odkazuje (viz shora) a má za to, že bylo prokázáno, že cena nemovitosti jakožto součást obchodního podílu žalované ve společnosti POP byla určena správně.

30. Jelikož odvolací soud má za jednoznačně prokázané, že žalovaná nese téměř veškeré zásluhy na získání majetku spojeného s POP, jak vyloženo výše, bylo ze zjištěné tržní ceny obchodního podílu (1 099 000 Kč) žalované uloženo vyplatit žalobci disparitní vypořádací podíl ve výši $\frac{1}{4}$ (tj. **274 750 Kč**) namísto $\frac{1}{2}$ (549 500 Kč).
31. Žalobci dále náleží polovina z pohledávky za společností POP ve výši 2 600 000 Kč, u níž se nepodařilo prokázat, že by ji žalovaná zapůjčila společnosti POP z jiných prostředků než z těch, které tvoří SJM, tedy **1 300 000 Kč**, a to proto, že není důvodu tuto pohledávku jakkoliv ve vztahu k žalobci krátit, respektive snižovat část vypořádacího podílu ohledně této hodnoty.
32. Ze shora popsáných důvodů byl rozsudek okresního soudu výrokem I tohoto rozsudku ve výrocích I až V změněn (§ 220 odst. 1 písm. a/ a b/ o. s. ř.) tak, že **do výlučného vlastnictví žalobce** byly přikázány nemovitosti v k. ú. [REDAKCE] v aktualizované ceně **1 770 000 Kč** (bod 1 výroku I). Žalobce je současně povinen žalované zaplatit na vypořádací podíl $\frac{1}{2}$ této částky, tj. 885 000 Kč. **Do výlučného vlastnictví žalované** byl přikázán obchodní podíl ve výši 100 % ve společnosti Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. v ceně **1 099 000 Kč** (bod 2a výroku I). Jak bylo zdůvodněno výše, žalovaná je povinna na vypořádací podíl žalobci zaplatit nikoli $\frac{1}{2}$, ale pouze $\frac{1}{4}$ z uvedené částky, tj. 247 750 Kč. Dále byla žalované přikázána pohledávka za společností Pracoviště ošetrovatelské péče s.r.o. ve výši **2 600 000 Kč** (bod 2b výroku I), na jejíž vypořádání je žalovaná povinna zaplatit žalobci $\frac{1}{2}$, tj. 1 300 000 Kč. Dále je žalovaná povinna zaplatit žalobci 70 000 Kč z titulu nájemného za rok 2013 (nesporné) a $\frac{1}{2}$ splátky 20 000 Kč, kterou za trvání manželství umořila svůj výlučný dluh vůči [REDAKCE] (tj. 10 000 Kč). Na vypořádání podílů by tedy měla **žalovaná zaplatit žalobci 1 654 750 Kč** (1 300 000 Kč + 274 750 Kč + 70 000 Kč + 10 000 Kč) **a žalobce žalované 885 000 Kč** jako $\frac{1}{2}$ z ceny nemovitostí ve [REDAKCE]. **Konečný vypořádací podíl, který je žalovaná povinna zaplatit žalobci, tedy činí 769 750 Kč** (1 654 750 Kč – 885 000 Kč). S ohledem na to, že se jedná o poměrně vysokou částku a žalovaná uváděla, že není schopna zaplatit žalobci najednou více než 70 000 Kč, čemuž lze i s ohledem na doloženou ekonomickou rozvahu společnosti POP věřit, uložil odvolací soud žalované zaplatit žalobci vypořádací podíl 769 750 Kč ve splátkách tak, aby byl dluh uhrazen v judikurně přijatelné lhůtě dvou let, tedy ve splátkách po 32 000 Kč, do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek (bod 3 výroku I). Zároveň by takovýmto prodloužením zákonné lhůty (viz § 160 odst. 1 o. s. ř.) neměl být žalobce na svých právech věřitele zásadně krácen, neboť měsíční splátka 32 000 Kč mu zajistě umožní pokrývat i nadstandartní výdaje. Ztráta výhody splátek pak žalobci zajišťuje, že nebude-li uhrazena byť jen jedna splátka včas (do posledního dne v tom kterém měsíci počínaje měsícem následujícím po právní moci rozsudku), stane se splatným celý dluh.
33. Jak již bylo vysvětleno výše, odvolací soud setrval na závěru, že pohledávka vůči POP ve výši 1 400 000 je výlučnou pohledávkou žalované. Pokud se tedy žalobce domáhal po žalované zaplacení dalších 700 000 Kč z tohoto titulu (viz jeho upravený odvolací požadavek na vypořádací podíl z pohledávky SJM vůči POP ve výši 2 000 000 Kč), ohledně tohoto požadavku není žaloba důvodná. Současně však bylo zohledněno, že 20 000 Kč, jimiž žalovaná za trvání manželství umořila část svého výlučného dluhu vůči [REDAKCE] v totožné výši 1 400 000 Kč, pocházelo ze společných prostředků, přičemž polovina této částky byla zahrnuta do vypořádacího podílu náležejícího žalobci. Zbývá tedy rozhodnout o požadavku žalobce na vypořádání podle něho společné pohledávky vůči POP ve výši 1 380 000 Kč. Vzhledem k tomu, že v tomto rozsahu se jedná o výlučnou pohledávku žalované, ohledně zaplacení poloviny této částky, tj. dalších 690 000 Kč, byla žaloba zamítnuta (bod 4 výroku I).

34. Odvolací řízení o odvolání žalované bylo dle § 207 odst. 2 o. s. ř. zastaveno (výrok II).
35. Jelikož rozsudek okresního soudu byl změněn, muselo být znovu rozhodnuto o nákladech řízení před soudem prvního stupně (§ 224 odst. 1 o. s. ř.). Odvolací soud dospěl k závěru, že oba účastníci měli v řízení částečný úspěch, a to jak v prvostupňovém tak i druhostupňovém řízení, proto žádnému z účastníků podle § 142 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III).
36. Výrok o náhradě nákladů řízení státu vychází z ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř., když znalecký posudek a jeho doplněk byly vypracovány ve prospěch obou účastníků a výsledek sporu v důsledku znaleckého posudku přinesl oběma účastníkům částečně úspěch. Proto jsou náklady státu povinni oba účastníci nahradit rovným dílem. V řízení před okresním soudem každý z účastníků zaplatil zálohu na znalečné 8 000 Kč ($\times 2 = 16\,000$ Kč), Česká republika v řízení před okresním soudem vynaložila na znalečné 48 704 Kč. Po odečtení záloh 16 000 Kč činí náklady řízení státu 32 704 Kč, z toho na každého z účastníků připadá $\frac{1}{2}$, tedy 16 352 Kč. V odvolacím řízení pak bylo na znalečném vynaloženo 37 596 Kč, na každého z účastníků tak připadá 18 798 Kč. Každý z účastníků je tak povinen zaplatit na nákladech řízení státu před soudy obou stupňů celkem 35 150 Kč (16 352 Kč + 18 798 Kč). Lhůta k plnění byla v tomto případě určena 15 dnů od právní moci rozsudku, neboť účastníci s touto platbou museli po celou dobu minimálně odvolacího řízení po vypracování znaleckého posudku počítat. Zároveň se odvolacímu soudu s ohledem na výši částky jeví zákonná lhůta třídní jako příliš krátká, proto byla prodloužena na 15 dní od právní moci tohoto rozsudku (výrok IV).

Poučení:

1. Proti výroku I rozsudku je dovolání přípustné za předpokladu, že dovolací soud dospěje k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla řešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Takové dovolání se podává do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (Okresní soud v Hradci Králové) s tím, že bude adresováno Nejvyššímu soudu ČR v Brně. Dovolání lze podat pouze z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 237 a § 241a o. s. ř.).
2. Proti výrokům II až VI rozsudku není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. e/ a h/ o. s. ř.).

Hradec Králové 21. března 2023

JUDr. Alena Bačínová v. r.
předsedkyně senátu